

VY_32_INOVACE_2/03_ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Předmět:	Prvouka
Ročník:	3.
Poznámka:	Živočichové
Vypracoval:	Miluše Pourová

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Živočichové

ŽIVOČICHOVÉ

SPOLEČNÉ ZNAKY:

- Dýchají
- Rozmnožují se
- Mláďata rostou a vyvíjejí se
- Přijímají potravu a vodu
- Vylučují oxid uhličitý, trus, moč a pot
- Reagují na změnu teploty prostředí
- Pohybují se a své okolí vnímají smysly

Rozdělení živočichů

- **Obratlovci** – mají kostru, jejich páteř je složená z obratlů
- **Bezobratlí** – nemají kostru ani páteř, někteří mají tělo chráněné pevnou schránkou

Obratlovci

- Ryby
- Obojživelníci
- Plazi
- Ptáci
- Savci

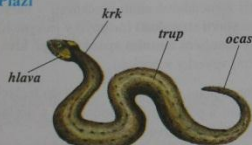
Obratlovci

Vnitřní a vnější stavba těl živočichů
 Živočišná říše zahrnuje přes 2 miliony druhů živočichů. Liší se od sebe velikostí, zbarvením, způsobem života, ale zejména stavbou těla.
 Živočichy dělíme na obratlovce a bezobratlé.

a) Obratlovci
 Obratlovci mají kostru, jejich páteř je složená z obratlů. Do této skupiny živočichů patří: ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci.

Ryby

 Ryby mohou žít pouze ve vodě. Tělo mají pokryté šupinami. K dýchání užívají žábry.

Obojživelníci

 Obojživelníci jsou živočichové, kteří mohou žít ve vodě i na souši. Patří sem např. žáby.

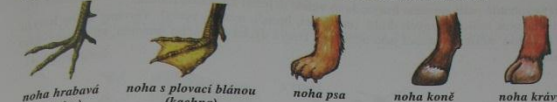
Plazi

 Plazi mají tělo pokryté šupinami. Patří sem hadi, želvy, ještěrky i krokodýli.

Ptáci

 Tělo ptáků je pokryté peřím. Pohybují se pomocí křídel, funkci zubů plní zobák.

Savci

 Na Zemi žije několik tisíc druhů savců. K rodině savců patří i člověk. Savci jim říkáme proto, že mláďata po narození sají od samice - matky mateřské mléko.

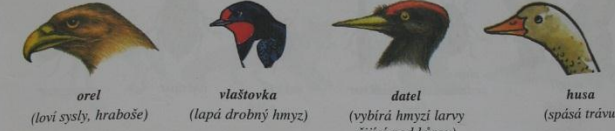
Všimněte si odlišnosti tvarů některých částí těl živočichů.

Nohy a končetiny mají různý tvar podle toho, k čemu je živočichové používají.

Čím se liší noha koně od nohy krávy? Už víte, proč se kráve říká sudokopytník a koni lichokopytník?

Zobáky ptáků se odlišují velikostí a tvarem podle toho, jakou potravou se ptáci živi.

Některým živočichům vyrůstají z hlavy rohy nebo parohy. Slouží jim k obraně nebo k boji. (Rohy jsou na rozdíl od parohů duté.)

Vnitřní ústrojí obratlovců má v těle různé funkce.
 Plicemi dýchají, ledvinami vylučují, v žaludku tráví potravu, srdce rozvádí krev do celého těla, mozek řídí správný chod celého těla.

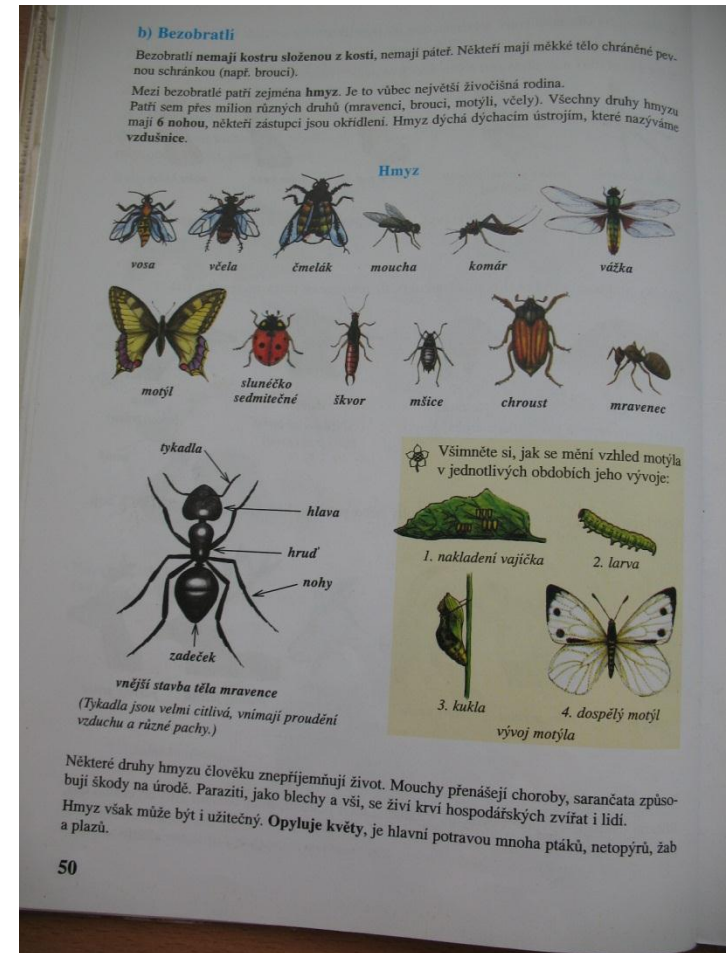
Bezobratlí

- Hmyz

Stavba těla:

hlava, tykadla, hrud',
zadeček, nohy

Stádia vývoje: vajíčko,
larva, kukla, dospělý
jedinec

Hmyz

- Největší živočišná skupina:
  - mravenci
  - brouci
  - motýli
  - včely
- Mají 6 nohou
- Někteří mají křídla
- Dýchají vzdušnicemi

Rozdělení živočichů podle potravy

- Býložravci – živí se rostlinami
- Masožravci – živí se masem
- Všežravci – živí se rostlinami i masem

Všichni živočišové potřebují vodu. Potravu přijímají různou, podle toho je dělíme do skupin:

- 1) byložravci - žíví se rostlinami,
- 2) masožravci - žíví se masem jiných živočichů,
- 3) všežravci - žíví se rostlinami i živočichy.

Zástupci jednotlivých skupin živočichů podle druhu přijímané potravy:

1) Byložravci

koza

kráva

husa

zajíc

mandelinka
bramborová

2) Masožravci

vlk

liška

orel

štika

Krtek, vlaštovka a netopýr se žíví hmyzem. Jsou to hmyzožravci.

krtek

netopýr

vlaštovka

3) Všežravci

pes

kachna

vosa

prase

Rozdíl ve způsobu života rostlin a živočichů

Rostliny jsou jediným zdrojem kyslíku na Zemi.

Živočiškové jsou zase na rozdíl od rostlin schopni aktivně se pohybovat z místa na místo.

Živočichové a člověk

- V susedství člověka: hospodářská zvířata
domácí mazlíčci
zoologické zahrady
- Zvířata volně žijící

Ohrožení živočichové

- Přírodní rezervace
- Chránění zákonem

Živočichové a člověk

Zvířata žijící v sousedství člověka nazýváme **domácí**. Některá domácí zvířata člověk vyšlechtil ke svému užtku. Říkáme jim **hospodářská zvířata**. Žijí v blízkosti lidských obydlí v kletech, ohradách či ve stájích.

- Z 2. ročníku si zopakujte názvy samců, samic a mláďat hospodářských zvířat.
- Uveďte na příkladech, proč je lidé chovají.

Mnoho živočichů chováme pro radost. Našími dobrými kamarády se tak stávají psi, kočky, králici a jiní **domácí mazlíčci**.

Jsou zvířata, která člověk ohočil, ale domácími zvířaty nejsou. V zábavních parcích můžeme vidět cvičeného delfína, při cirkusových představeních vycvičené lvy, medvědy, opice apod. **Zoologické zahrady** umožňují lidem pozorovat život stovek rozličných druhů a poznávat zvířata z celého světa.

Život **zvířat volně žijících** poznáme nejlépe pozorováním přímo ve volné přírodě. Ke zvířatům bychom měli být ohleduplní. Je však také mnoho živočichů, před kterými se musíme mít na pozoru. Mohou pro nás být nebezpeční např. v době, kdy se starají o svá mláďata a bojí se o jejich bezpečnost. Mnozí živočichové jsou jedovatí (např. zmije obecná). Bezdůvodně však na člověka nikdy nezaútočí, jsou plaší. Jed jim slouží jako obrana proti jiným zvířatům, která je napadnou.

Pro divoká zvířata žijící volně v přírodě je největším nebezpečím ničení jejich přirozeného prostředí. Člověk znečišťuje vodu, ovzduší, kácí lesy, staví města. Vyhání tak zvířata z jejich domovů. Velkým nepřítelem zvířat jsou pyláci.

Některým druhům (např. krokodýlům, nosorožcům, tygrům, ...) hrozí úplné vyhynutí. Jsou zakládány **rezervace**, kde jsou **ohrožená zvířata** odchovávána v zajetí. Ohrožené druhy byly vyhlášeny jako **zákonem chránění živočichové**. Jejich napadení se trestá.

Zákonem chránění živočichové (výběr)

ropucha krátkonohá   želva bahenní   užovka stromová   netopýr pobřežní

bobr evropský   sysel obecný   medvěd hnědý   los evropský

52 PS, str. 43-47

V projektu byly užity obrázky z učebnice PRVOUKA 3, Nová škola